

GREENPEACE

SAYI #91

greenpeace.org.tr

Kampanya

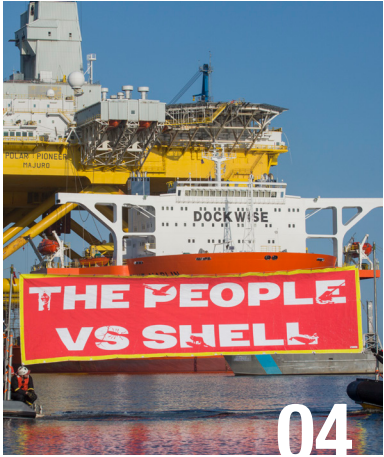
#PeopleVsShell
Kuzey
Kutbu'nu
Kurtar

Büyük Mercan Resifi tehdit altında

İklim dostu bir dünya için...

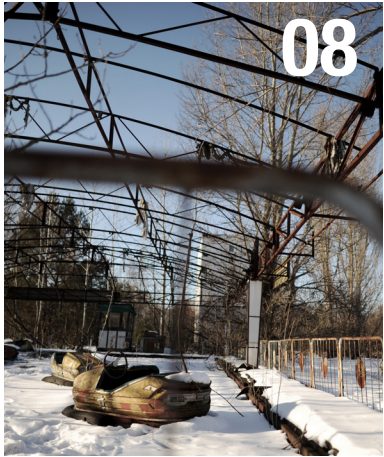
Çernobil nükleer felaketi ve çocuklar

İçindekiler

6 maddede Kuzey Kutbu gerçeği

Gezegelimizin iklimi olan ve ciddi tehlikelerle karşı karşıya kalan Kuzey Kutbu'nu korumak için Pasifik Okyanusu'ndaki yolculuğumuzun neden önemli olduğunu 6 maddede derledik!

İklim dostu bir dünya

Küresel ısınmanın sonuçları hepimize yönelik bir tehdit ama bu tehdit az gelişmiş ülkeler için çok daha büyük. İlk harekete geçmek zorunda olanlar ise salımlardan en çok sorumlu olan büyük ülkeler.

#PeopleVsShell

Shell bu yaz Kuzey Kutbu'na, Alaska'ya petrol çıkarmak için geri dönmek istiyor! Shell'in planlarına "dur" demek için başlatılan #PeopleVsShell eylemleri ise dünyanın dört bir yanına yayılmış durumda. Sesimiz artık daha da gür Shell'e "hayır" diyoruz!

Çernobil nükleer felaketi ve çocuklar

26 Nisan 1986'da, Rus RBMK tasarımı Çernobil nükleer enerji santrali reaktörlerinden birinde meydana gelen patlama ile dünya tarihinin en büyük nükleer felaketlerinden biri yaşandı. Felaketten en çok zarar görenler çocuklar oldu.

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti.
Dilek Aldemir

Genel Yayın Merkezi

Asmalı Mescit Mh. Kallavi Sk.
No: 1 Kat: 5 Beyoğlu 1 İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Dilek Aldemir

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ece Ünver

Editör

Gülçin Şahin

Baskı

Yasin Gedik - Printworld Matbaa

Grafik Tasarım ve Uygulama

Jargon İstanbul

Dağıtım

PTT

GREENPEACE

www.greenpeace.org.tr

UNESCO, Büyük Mercan Resifi'ndeki değişimi yakından takip ediyor!

Avustralya Hükümeti, can çekişen kömür sanayisini Büyük Mercan Resifi'nin tam kalbinde canlandırmaya çalışıyor. Devasa büyüklükte olan Carmichael madeni- ni destekliyor ve Abbot Point Kömür Limanı'nı geniş- letmek için çok büyük bir alana yayılan deniz tabanını kazıma açıyor. Burası sadece Nemo'nun evi değil. Aynı zamanda bilim insanlarının, tur işletmecilerinin, balıkçı- ların da dahil olduğu on binlerce insanın geçim kaynağı. Her sene, milyonlarca insan şnorkelle yüzerek ve dala- rak Resif'in sihrini tadıyor.

Resif için başlattığımız kampanyaya katılan 170 bin- den fazla kişinin imzasını UNESCO Dünya Mirası Ko- mitesi Başkanı Maria Böhmer'e, 1 Temmuz'da ger- çekleştirilen toplantıdan önce teslim ettik.

Toplantının ardından UNESCO, Resif'in tehdit altında olduğunu onayladı ve Resif'teki değişimi yakından ta- kip etmeye başladı. Resif'in dünya mirası statüsünün yeniden değerlendirileceği 18 aylık sürede, Avustralya Hükümeti'nden anlamlı bir eylem paketi bekleniyor.

www.takeanotherlook.gp/tr

Shell bu yaz Kuzey Kutbu'na, Alaska'ya petrol çıkarmak için geri dönmek istiyor! Shell'in planlarına "dur" demek için başlatılan **#PeopleVsShell** eylemleri ise dünyanın dört bir yanına yayılmış durumda. Hep beraber, her zamankinden daha kalabalık, sesimiz artık daha da gür **Shell'e "hayır" diyoruz!**

#PeopleVsShell

© Keri Coles / Greenpeace

Shell bu yaz Alaska'da petrol çıkarmak için Kuzey Kutbu'na geri dönmeyi planlıyor. Gerekli izinlerin önemli bir kısmını Obama Hükümeti'nden alan Shell'in Kuzey Kutbu'ndaki geçmiş faaliyetleri alev alev yanan motorlardan ve ihmal edilmiş güvenlik önlemlerinden temel ekipmanların paramparça olmasına kadar tedbirsizlik ve kaza dolu. Bunlardan belki de en hatırdaki kalanı 2012'de Alaska Körfezi'nde Kulluk petrol platformunun karaya oturması. Altı milyar ABD doları yatırım yapmış olan Shell, bu kazanın ardından Kuzey Kutbu faaliyetlerine ara vermişti ancak bu yaz Alaska'nın Chukchi Denizi'ne geri dönmeyi hedefliyor. Filosu Amerika Birleşik Devletleri'nde Seattle'da, Alaska'ya doğru yola çıkmak üzere bekliyor.

Filodaki gemilerden biri olan Noble Discoverer, 2012'de Alaska Körfezi'nde Kulluk petrol platformunun karaya oturmasında sekiz ayrı suçu kabul eden ve 12,2 milyon ABD doları tazminat ödeyen Noble Drilling'e ait. Filonun bir diğer üyesi Polar Pioneer ise 2010'da Meksika Körfezi'nde 11 kişinin ölümüne ve gelmiş geçmiş en büyük petrol sızıntısına sebep olan BP Deepwater Horizon platformu patlamasında kısmen sorumlu olduğu tespit edilen Transocean'a ait.

Shell Temmuz ayında faaliyete başlayabilir!

Shell, Temmuz 2015'te Alaska'da petrol arama çıkarma faaliyetlerine başlayabilir. Bunu sadece çevreciler değil, ABD hükümeti de ifade ediyor. ABD hükümeti Alaska'nın Chukchi Denizi'ndeki çıkarılabilir petrolün orada pompalanması ya da üretilmesi halinde büyük (1,000 varilden fazla) bir petrol sızıntısı olma ihtimalini %75 olarak verdi. Küçük sızıntılar olma ihtimali ise %100'e yakın¹. Shell, Kuzey Kutbu'nda petrol çıkarma planlarını uygulamaya geçirdiği takdirde, sormamız gereken soru petrol sızıntısı olup olmayacağı değil, petrol sızıntısının ne zaman olacağı.

Gerekli testler yapılmadı, yapılmıyor

Petrol sızıntısı olduğunda Shell'in müdahale ve temizleme kapasitesi çok kuşku. Greenpeace olarak sorduğumuz soruların başında Shell'in müdahale kapak sistemi ve muhafaza kubbesini Washington eyaletinin dışında, yani Kuzey Kutbu hava ve deniz şartlarında deneyip denemediği geliyor. Ne yazık ki, elle tutulur bir cevap alamıyoruz. Kuzey Kutbu programı bu denli tartışma yaratan ve birçok defa ertelenen Shell'in bu testleri neden yapmadığı ise anlaşılır gibi değil. ABD hükümeti tarafından finanse edilen ve Eylül 2014'te yapılan bir diğer araştırma Shell'in büyük bir petrol sızıntısına müdahale etmesi konusunda ciddi soru işaretleri olduğunu belirtiyor². En yakın sahil koruma yaklaşık 1,000 mil uzaklıkta, yani İstanbul-Viyana ya da İstanbul-Van kadar bir mesafede. Shell kârını artırmak için, göz göre göre felakete davetiye çıkıyor. Shell'in planları karşısında sessiz kalamayız.

#PeopleVsShell artık küresel bir direniş

Nisan 2015'te Greenpeace gemisi Esperanza mürettebatı, Shell'in Kuzey Kutbu'nda kullanmak için kiraladığı filoyu Pasifik Okyanusu'nda seyir halindeyken takip etmeye başladı. Beş bin deniz millik bir takipten sonra, altı cesur Greenpeace eylemcisi petrol platformu Polar Pioneer'e çıktı ve altı gün platformda kamp kurdu. Amaçları dünyanın dikkatini Shell'in planlarına çekmek ve Kuzey Kutbu'nda petrol sondajının ne kadar tehlikeli olduğunu gözler önüne sermekti. Milyarlarca dolarlık petrol devi Shell'in Kuzey Kutbu'nda petrol sondajına sessiz sedasız başlama planları, bu altı cesur eylemciyle ve temsil ettikleri "Greenpeace Kuzey Kutbu'nu Kurtar" kampanyasının yedi milyondan fazla destekçisinin direnişleriyle ifşa edildi. Shell'in Greenpeace'e karşı çıkardığı mahkeme emriyle sesimizi kismaya çalışması ise ters tepti. #PeopleVsShell (İnsanlar Shell'e karşı) artık kitlesel ve küresel bir direniş; Greenpeace'in de dahil olduğu, on milyonlarca insanın sosyal medyada, pankartlarda kullandığı bir hashtag.

Yüzlerce kano, kayak ve tekne filonun etrafındaydı!

16 Mayıs'ta, Shell'in filosunun Alaska'ya doğru yola çıkmadan önce demirlediği ABD'nin Seattle Limanı'nda yüzlerce kano, kayak ve tekne filonun etrafını kuşattı. Genci yaşlısı, Kuzey Kutbu yerlileri, onlarca sosyal toplum kuruluşu hep beraber Shell'e "hayır" dedi. 15 Haziran'da sabahın erken saatlerinde Polar Pioneer Seattle'dan Alaska'ya doğru yola çıktığında, aralarında on dört Greenpeace ABD aktivistinin de bulunduğu elliye yakın kano 40,000 tonluk dev petrol platformunun önünü kesti. Platform koydan çıktığında ise altı kanolu aktivist tarafından birkaç saatliğine durduruldu. Shell, Polar Pioneer'i sessiz sedasız Seattle Limanı'ndan çıkarmak istedi ancak kanolu aktivistler tarafından tüm dünyaya ifşa edildi.

Ertesi gün, 16 Haziran'da ise Kuzey Kutbu yerlisi aktivist Audrey Siegl, küçük bir bot üzerinde geleneksel giysisi ve davuluyla Polar Pioneer'in önüne geçti ve platformun durması çağrısında bulundu. Siegl dev platformun önünde dururken yaşadığı duyguları şöyle ifade etti: "Çok korkutucuydu. Ancak hayatta bazı anlar vardır ki, tüm korkularınıza rağmen harekete geçmeniz gerekir."

© Jason Van Bruggen / Greenpeace

© Tim Aubry / Greenpeace

1 BOEM, "Chukchi Sea Planning Area Oil and Gas Lease Sale 193 in the Chukchi Sea, Alaska Draft Second Supplemental Environmental Impact Statement." October 2014 Volume 1 Chapters 1-6, p.154 http://www.boem.gov/uploadedFiles/BOEM/About_BOEM/BOEM_Regions/Alaska_Region/Leasing_and_Plans/Leasing/_Lease_Sales/Sale_193/Lease_Sale_193_Draft-SSEIS_vol1.pdf 3

2 Nuka Research and Planning Group, LLC, "Estimating an Oil Spill Response Gap for the U.S. Arctic Ocean" 10 September 2014 http://www.nukaresearch.com/files/140910_Arctic_RGA_Report_FNL.pdf

© Nick Cobbing / Greenpeace

6 maddede Kuzey Kutbu gerçeği

1. Kuzey Kutbu gezegenimizin iklimi. Kuzey Kutbu'ndaki buzulların beyaz yüzeyi güneş ışınlarının büyük kısmını uzaya geri yansıtıyor ve gezegenimizin serin kalmasını sağlıyor.

2. Kuzey Kutbu eriyor. Son 30 yılda, Kuzey Kutbu'ndaki buzulların %75'ini kaybettik. Kuzey Kutbu'nun ekosistemi çok narın. İklim değişikliğine bağlı olarak, dünyanın diğer yerlerinden iki misli daha çabuk ısınıyor ve yakın gelecekte tamamen buzuz kalma tehlikesiyle karşı karşıya.

3. Kuzey Kutbu'ndaki canlıların yaşamak için buzullara ihtiyacı var. Kuzey Kutbu'nda 4 milyon kişi yaşıyor. Kutup ayısı, narval, kutup tilkisinin yanında 17 balina çeşidi, yüzlerce deniz kuşu ve milyonlarca göçmen kuşun yaşamak için buzullara ihtiyacı var.

4. Kuzey Kutbu'ndaki erime tüm dünyayı etkiliyor. Buzulların erimesi tüm dünyadaki su seviyesinin yükselmesi, iklim modellerinin bozulması ve küresel ısınmanın hızlanması demek.

5. Kuzey Kutbu eriyor, fırsatçı petrol şirketleri bölgeye hücum ediyor. Kuzey Kutbu'nun erimesinin başlıca nedeni petrol gibi kirli fosil yakıt tüketimi. Shell gibi petrol devleri buzulların erimesini fırsat bilip, daha da fazla petrol çıkarmak ve kâr etmek için Kuzey Kutbu'na girmeye başladı.

6. Kuzey Kutbu'nda petrol çıkarmak delilik. İklim değişikliğinin önüne geçmek için fosil yakıt tüketiminin azaltıldığı ve yenilenebilir enerjiye geçişin başladığı bir dönemde, daha da fazla petrol çıkarmak yangına körükle gitmek anlamına geliyor. Bunun ötesinde, Kuzey Kutbu'nda petrol çıkarmak başka yerdeki petrol çıkarma faaliyetlerine benzer. Çetin hava şartları ve sadece Temmuz-Ekim ayları arasında çalışma yapılabilirliği, kaza riskini artırdığı gibi, kaza sonrası müdahale edilmesini de hemen hemen imkansızlaştırıyor.

Çernobil nükleer felaketi ve çocuklar

26 Nisan 1986'da, Rus RBMK tasarımı Çernobil nükleer enerji santrali reaktörlerinden birinde meydana gelen patlama ile dünya tarihinin en büyük nükleer felaketlerinden biri yaşandı. Çernobil nükleer felaketinden en çok zarar görenler, çocuklar oldu. Binlerce çocuk yıllar geçmesine rağmen hâlâ kanser ve kalp rahatsızlıkları gibi ölümcül hastalıklarla mücadele etmek zorunda.

Deniz Bayram

NASTYA EREMENKO

3 YAŞINDAYKEN, UTERUS VE AKCİĞERLERİNDE METASTASES KANSERİ TEŞHİS EDİLDİ. NASTYA ŞİMDİ 9 YAŞINDA.

© Robert Knoth / Greenpeace

Çernobil nükleer felaketi, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu nezdinde oluşturulan nükleer kazalar klasifikasyon ölçeği olan INES sistemine göre, en yüksek derece olan 7 olarak tespit edildi. Çernobil nükleer felaketi nedeniyle atmosfere Hiroşima ve Nagazaki atom bombalarından yüzlerce kez daha fazla radyasyon yayıldı. En çok da ilk 10 günde... Hava koşulları nedeniyle takip eden günlerde, bu etki, daha geniş bir coğrafyaya yayılım gösterdi. İskandinavya, Yunanistan, Fransa ve İngiltere etkilenen bölgeler arasındaydı. Beyaz Rusya, Ukrayna ve Rusya sınırları içinde 125.000 ve 150.000 km²'lik bir alanda radyasyon etkisi nedeniyle insanların tahliyesi, arazi kullanımı ve gıda üretimi konusunda ciddi kısıtlama rejimleri gerçekleştirildi. Çernobil'den etkilenen alan, yaklaşık olarak Bangladeş büyüklüğünde ve Hollanda'nın yüzölçümünün 5 katı kadar genişti. Çernobil nükleer felaketi sırasında, felaketten etkilenen alanda 3 milyonu çocuk olan 7 milyon insan yaşıyordu. Felaket sonrası, 350.000 insan yaşadıkları yerden tahliye edildi.

Greenpeace tarafından 2006 yılında gerçekleştirilen bir çalışmada, Beyaz Rusya ulusal kanser istatistiklerine göre Çernobil nükleer felaketi kaynaklı 270.000 kanser ve 93.000 ölümcül kanser tespit edildi. 2002 yılında, Beyaz Rusya'nın devlet bütçesinin %6,1'ini hâlâ Çernobil etkileri için harcadığı açıklandı. Bu ülkenin Çernobil nükleer felaketinden kaynaklı zararların tazmini için ayırdığı ekonominin 2016 yılına kadar 235 milyar dolar olması öngörülüyor. Ukrayna'da 18.000 km²'lik tarımsal alan yüksek oranda radyasyondan etkilendi.

© Robert Knoth / Greenpeace

PAVEL KURBATOV

BEYAZ RUSYA'DA, BUDA KOŞHELEVA'DA YAŞIYOR. PAVEL'E ÇERNOBİL NÜKLEER FELAKETİ SONRASI İKİ KEZ GÖZ KANSERİ TEŞHİSİ KOYULDU.

BU LUNAPARK ÇERNOBİL NÜKLEER PATLAMASINDAN 3 GÜN SONRA 50.000 İNSANIN TAHLİYE EDİLDİĞİ PRIPYAT KASABASINDA YER ALIYOR. BU ALAN DA KAZADAN SONRA YAŞAMDAN İZOLE EDİLEN KAPALI BÖLGELER ARASINDA.

© Robert Knoth / Greenpeace

Nükleer enerji hâlâ güvenli değil

Çernobil nükleer felaketinin ardından 29 yıl geçmesine karşın, nükleer enerji hâlâ çevresel ve yaşamsal risklerin sıfırlanmadığı bir enerji üretim biçimi... Yeni nesil reaktörler hâlâ güvenli değil. Beklenmeyen teknolojik hatalar, işletme hataları, şeffaf olmayan nükleer enerji endüstrisi, ekonomik ve politik baskılar ile nükleer enerji santrallerine yönelik saldırı potansiyelleri bu enerji üretim biçiminin güvenliği ve emniyetli olmadığını gösteriyor. Çernobil nükleer felaketi, Rus model bir reaktörün patlaması ile meydana geldi. Felaketin ardından yapılan araştırmalar, büyük tedbirsizliklerin de felakete neden olduğunu gösteriyor. Çernobil ve Fukushima gibi büyük yıkıcı nükleer felaketlerin yanı sıra, küçük ve orta ölçekli nükleer felaketlerin neden olduğu çevresel, sosyal ve ekonomik yıkım ve zararların tazmin edilmesi, giderilmesi için hâlâ uluslararası alanda etkili sorumluluk mekanizmaları kurulmuş değil.

En çok çocuklar ve gelecek kuşaklar zarar gördü

Nükleer felaketlerden en çok çocuklar zarar görüyor. Bu tehlikeli enerji üretiminin tüm dünyada terk edilmesi ve Türkiye gibi henüz nükleer enerji santrali olmayan fakat inşa etmeyi planlayan ülkelerin ise bu planları iptal etmesi en çok çocukların geleceği için zorunlu.

DARYA ZAKHANCUK

6 YAŞINDA VE KALP BOZUKLUĞU VAR. ÇERNOBİLİN ÇOCUKLARI PROJESİ KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR, SADECE BEYAZ RUSYA'DA ÇERNOBİL NÜKLEER FELAKETİNDEN KAYNAKLI ZARARLAR NEDENİYLE 7000'DEN FAZLA ÇOCUĞUN KALP OPERASYONU İÇİN BEKLEDİĞİNİ SÖYLÜYOR.

İklim dostu bir dünya

Küresel ısınmanın sonuçları hepimize yönelik bir tehdit ama bu tehdit az gelişmiş ülkeler için çok daha büyük. Bu ülkelerin büyük felaketlere uyum için gerekli olan pahalı programlara gücü yetmeyecektir. Bununla birlikte sera gazı salımında bu ülkelerin payı çok düşüktür. Bu nedenle ilk harekete geçmek zorunda olanlar salımlardan en çok sorumlu olan büyük ülkelerdir. Bu görüş "iklim adaleti" olarak adlandırılmaktadır. Eğer 2°C altında kalma hedefini gerçekleştirmek istiyorsak, 2050 yılına kadar bu gezegende yaşayan herkesin yıllık CO² salımını, 1,3 tonun altına düşürmesi gerekiyor. İşte hayatımızdan karşılaştırmalı örnekler...

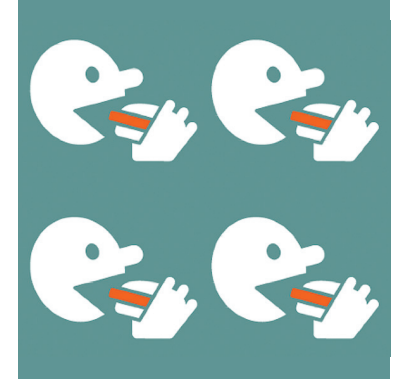

1 Arazi aracı, jip ya da limuzinler 3000 km'den daha az bir uzunlukta 1,3 ton CO² salımı yapar. Az yakıt tüketen bir aracın ise aynı salımı yapması için 18.000 km'nin üstüne çıkması gerekir.

4 2500 km. uzaklıktaki bir tatile uçakla gidiş-geliş yolcu başına 1,3 ton sera gazı üretimine neden olmaktadır. Böyle bir yolculuk yıllık hedef CO² salımını tek bir yolculukta kullanmanız demektir.

2 Bangladeşli bir aile, bir yılda yaptığı her faaliyet için toplamda ancak bu kadar CO² salımı yapar.

3 Aksine gelişmiş ülkelerde yaşayan dört ortalama tüketici, bir yılda aynı salımı sadece et tüketerek yapmaktadır.

5 Hâlâ vaktimiz var, 1,3 ton hedefini hâlâ tutturabiliriz. Fakat acil bir başlangıç yapmalıyız, çünkü plan ancak CO² salımını bugünden itibaren kararlı bir biçimde düşürmeye başlarsak çalışacak.

DETOX

Zehirden arınmış bir moda için!

Sen de Detox hareketine katıl, en sevdiğin markalara tarzınla gezegeni kirletmek istemediğini göster.

GREENPEACE

imza.greenpeace.org/detox